

ANTIKVARISK DOKUMENTASJON

Tidl. Årstad brannstasjon

Slettebakksveien 41

Innhold

1 Innledning.....	2
2 Sammendrag	4
3 Vernestatus - sentrale begreper.....	5
4 Områdets historie og områdebeskrivelse	6
5 Bygningen	7
5.1 Realia	8
5.2 Bygningshistorie	8
5.3 Bygningsbeskrivelse.....	9
5.3.1 Konstruksjon.....	9
5.3.2 Fasader	10
5.3.3 Interiør/planløsning.....	15
5.3.4 Uteområde	22
6 Verneverdier og anbefalinger.....	24
7 Kilder.....	25

1 Innledning

Historisk har offentlige byggeri ofte vært påkostet og prestisjetungt, kjennetegnet ved solide og varige materialer og høy arkitektonisk kvalitet. Tidligere privateide bygninger, også disse av svært høy kvalitet, har av ulike årsaker kommet i offentlig eie. Slik har kvalitet og historie sammen ført til at Bergen kommune nå eier en rekke bygninger med høy kulturhistorisk verdi.

Bergen kommune, ved Etat for bygg og eiendom, har satt i gang et omfattende arbeid for å få oversikt over vedlikeholdsbehovet og tilstanden på de kommunale bygningene, og iverksetter tiltak med sikte på å oppnå et alminnelig vedlikeholds nivå for alle eiendommene. For de verneverdige bygningene er dette også i tråd med nasjonale målsettinger for kulturminneforvaltningen. Et godt vedlikeholds nivå sikrer bevaringsverdier og fører samtidig til reduksjon i behovet for omfattende reparasjonstiltak. Dette betyr også at originalmaterialer og bygningsdeler i større grad kan bevares, fremfor å skiftes ut, og er derfor et godt kulturminnevern.

Våren 2015 har Byantikvaren dokumentert 32 kommunale bygninger med kulturhistorisk verdi. Bygningene har ulikt formelt vern. Dette skyldes flere forhold. De dokumenterte bygningene er likevel alle definert som verneverdige bygninger av Byantikvaren og bør forvaltes som det. Bygningene er i kategoriene barnehager, kulturbygg og administrasjonsbygg. Listen dekker ikke alle de kommunalt eide bygningene i disse kategoriene. Noen bygninger og bygningskompleks er nylig istandsatt, eller er under istandsetting, og faller derfor utenfor dette kartleggingsprosjektet. I samråd med Byantikvaren, har Etat for bygg og eiendom valgt ut bygningene med verneverdi innenfor de tre kategoriene og gitt Byantikvaren i oppdrag å lage enkle kulturhistoriske rapporter for disse. Rapportene inngår i eiendomsdatabasen for kommunale bygninger og som bakgrunnsmateriale for tilstandskartlegging av disse bygningene. Den bygg- og branntekniske tilstandskartleggingen er utført av eksterne konsulenter på oppdrag, med utgangspunkt i standard for tilstandskartlegging av verneverdige og fredete bygninger, og har gått parallelt med dokumentasjonsarbeidet. Innenfor tilgjengelig kapasitet og anledning, har Byantikvaren deltatt på en rekke av tilstandskartleggingene for å kunne bistå med informasjon og konkrete kulturminnefaglige råd vedrørende anbefaling av tiltak for brannsikring og vedlikehold.

Eiendommene representerer en bygningskatt for fellesskapet og viser hele spennet mellom internasjonale ikon og mer anonyme og tidstypiske bygninger, alle uttrykk for idealer og strømninger i sin samtid. I dokumentasjonsarbeidet Byantikvaren her har gjort for et stort antall bygninger, har det ikke vært mulig med grundige analyser eller kildesøk. Bestillingen har vært enkle rapporter som kan danne et bilde av de kulturhistoriske verdiene knyttet til den enkelte

bygningen, som et «føre var» ved planlegging og gjennomføring av tiltak. De kulturhistoriske rapportene er derfor ikke uttømmende for de enkelte bygningene, men baseres på tilgjengelige digitaliserte kilder, egne arkiver, litteratur, fagkunnskap og faglige vurderinger. Det er ikke gjort fysiske arkivøk i offentlige arkiv, og heller ikke bygningsarkeologiske undersøkelser. Det må derfor tas høyde for eventuelle feilkilder. En grundigere analyse kan være nødvendig dersom det skal gjøres mer omfattende tiltak på enkeltbygninger. Gjennom arbeidet har Byantikvaren fått god kjennskap til de enkelte bygningene. Rapportene gir noen overordnede anbefalinger og råd for hvordan de kulturhistoriske verdiene best kan ivaretas i hver enkelt bygning. Uten at konkrete tiltak er planlagt, er det likevel vanskelig å gi noe annet enn mer generelle anbefalinger basert på verneverdiene som beskrives. Vi vil derfor understreke at Byantikvaren gjerne bistår med råd når konkrete tiltak skal gjennomføres, slik at man sammen kan finne gode løsninger for både bruk, drift og vern. Vi vil i denne anledning også peke på Riksantikvarens veiledere som nyttige kilder til informasjon av mer bygningsteknisk karakter. (Se <http://www.ra.no/Veiledning>).

Følgende 32 bygninger er inkludert i dette dokumentasjonsprosjektet:

Barnehager	Administrasjonsbygg	Kulturbygg
Kalfarveien barnehage	Kommunehuset i Arna	Barnas Kulturhus
Kalmargaten barnehage	Kommunehuset i Eidsvåg	Ungdommens Hus
Nordnes bydelshus-Klosteret bhg	Kommunehuset på Nesttun	Danckert Krohn seniorsenter
Rosetårnet barnehage	Neumannsgt 1	Lysverksbygget (KODE 4)
Sletten barnehage	Strømgaten 10	Rasmus Meyers samlinger (KODE 3)
Indre Arna barnehage	Hagerupsgården	Gamle Norges Bank
Laksevåg barnehage	Gamle Brannstasjon	Latinskolen
Årstad Brannstasjon barnehage	Gamle Bergen Kretsfengsel	Schøtstuene
	Det gamle rådhus	Siljustøl
	Magistratbygningen	Troldhaugen
	Bergen rådhus	Landås hovedgård
	Manufakturhuset	
	Gamle Tinghus	

En god bruk hvor kulturminneverdiene legger premisser, er også et godt langsiktig vern av bygningene. På den annen side, vil også de kulturhistoriske verdiene i bygningene gi kvaliteter til den daglige bruken.

Rapportenes oppbygning er lik og basert på våre erfaringer med tidligere kulturhistoriske rapporter. Innledningsvis har de et sammendrag av rapporten, samt definisjon av sentrale fagbegreper. Dernest følger en kort områdebeskrivelse for å sette bygningene inn i en fysisk kontekst, før selve bygningen beskrives og settes i kulturhistorisk sammenheng. Rapportene avsluttes med en vurdering av verneverdier, faglige anbefalinger og kildeangivelser, samt eventuelt kartmateriale. Hvor omfattende de enkelte delene i rapportene er, vil avhenge av kildetilfang og betydning for forståelsen av den kulturhistoriske bygningen. En del fotomateriale er tatt med i rapportene som illustrasjoner. Vi har også et mer omfattende fotomateriale som vil gjøres tilgjengelig for Etat for bygg og eiendom.

Byantikvaren takker for oppdraget og ser frem til videre godt samarbeid i forvaltningen av disse bygningsskattene.

2 Sammendrag

Årstad brannstasjon åpnet i 1943, og arkitekten bak bygget er Kaspar Hassel. På tross av materialmangel under krigen ble det prioritert å bygge stasjonen, som en sikkerhet i tilfelle hovedbrannstasjonen skulle bli ødelagt av krigshandlingene. Stasjonen var i bruk fram til 2007, da driften ble avviklet. Fra 2013 har det vært barnehage i bygningen.

Brannstasjonen har fine arkitektoniske kvaliteter og er vurdert som verneverdig.

3 Vernestatus - sentrale begreper

Verneverdig: At en bygning er verneverdig betyr at den er verdt å verne/bevaringsverdig/verdt å ta vare på fordi det har kulturhistorisk, arkitektonisk eller en annen type verdi. At bygningen er verneverdig innebærer likevel ikke at den har en juridisk vernestatus.

Vernet: Når en bygning er vernet, har den en formell, juridisk vernestatus og kan ikke uten videre rives eller endres. En vernet bygning kan enten være regulert til spesialområde bevaring/hensynssone i en kommunal reguleringsplan eller fredet etter kulturminneloven (se dette). Noen bruker vern/vernet bare om det reguleringsmessige vernet og ikke om fredning, men "vernet" er egentlig en samlebetegnelse.

Fredet: Ordene fredet og vernet brukes ofte om hverandre, men fredet brukes oftest om – og bør forbeholdes for - kulturminner som er fredet etter kulturminnevernets egen særlov, kulturminneloven. Ordet brukes slik i dette dokumentasjonsprosjektet. Kulturminner kan være automatisk fredet i kraft av sin alder ("fornminner" fra før 1537, stående bygninger fra før 1650 samt sunkne skip og samiske kulturminner som er eldre enn 100 år). Yngre kulturminner kan vedtaksfredes av Riksantikvaren. Dette krever en høringsprosess og et vedtak. Hvis et kulturminne av nasjonal verdi er truet, kan Riksantikvaren eller fylkeskommunen gå til midlertidig fredning mens fredningssaken utarbeides.

SEFRAK: SEFRAK er et nasjonalt bygningsregister. Registeret skulle inneholde alle bygninger i Norge bygd før 1900. Mange steder er bygningene også evaluert med tanke på verneverdi. Registeret ble hovedsakelig utarbeidet mellom 1970- og 1990-tallet, men det ble aldri komplett, og noen steder pågår fremdeles registreringer. Navnet SEFRAK er en forkortelse for Sekretariatet for registrering av faste kulturminner i Norge, som er det organet som startet arbeidet med registreringen.

4 Områdets historie og områdebeskrivelse

Utbyggingen av Årstad kom først i gang med Årstadplanen fra 1922. Planen ble utarbeidet av arkitekt Schumann Olsen, og omfattet området mellom Bjørnsonsgate og Ibsensgate i nord, Inndalsveien i vest, Natlandsveien i Øst og Fageråsveien i sør. Planen er karakteristisk for tidens byplanlegging og er inspirert av hagebyidealet, hvor småhus eller rekkehus med hager ble vurdert som den beste boligformen.

Hovedprinsippene for selve planleggingen var terrengtilpasning og tilpasning til eldre bebyggelse, gatesonering med få rette og brede ferdselsårer og mange mindre og varierte beboelsesgater, og bebyggelsessone-ring som skilte mellom boligområder, offentlige områder, industri m.v.

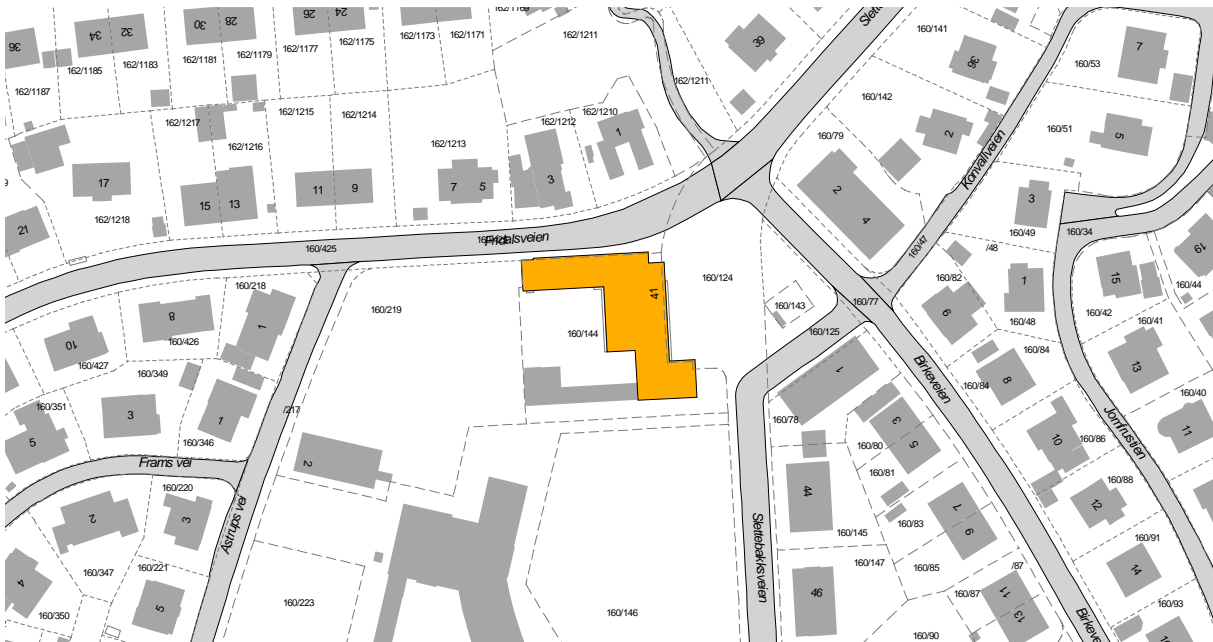
Årstadplanen er sentrert om en sentral bypark ved Haukelandsvannet, og i tilknytning til denne er det plassert offentlige bygninger som skole, kirke og brannstasjon. Utbyggingen av Årstad kom til å dominere byggeaktiviteten i Bergen helt fram til 1945. Særlig stor var byggeaktiviteten på slutten av 1920-årene og i begynnelsen av 1930-årene.

5 Bygningen

Figur 1: Flyfoto av Årstad brannstasjon, ringet inn med gult (Foto: Bergen kommune, Blom Urban Explorer 2014)

Figur 2: Kart over Årstad brannstasjon. Gjeldende bygning er markert med orange farge (Kilde: Bergen kommune 2015).

5.1 Realia

Byggeår:	1943
Adresse:	Slettebakksveien 41
Gnr./Bnr.:	160/144
Bygningsnr.:	13913315 - Barnehage 139853199 - Brannstasjon
Plan-ID:	KPA planID 60910000, ikrafttrådt: 24.04.2013 KDP Landås: PlanID: 9730000, ikrafttrådt 15.01.1996 ReguleringsplanID: 61230000, ikrafttrådt 19.09.2011
SEFRAK-ID:	-
Askeladden-ID:	-
Vernestatus:	KPA: Hensynssone Bevaring kulturmiljø, Historiske veifar (10-m buffer) tangerer eiendommen.

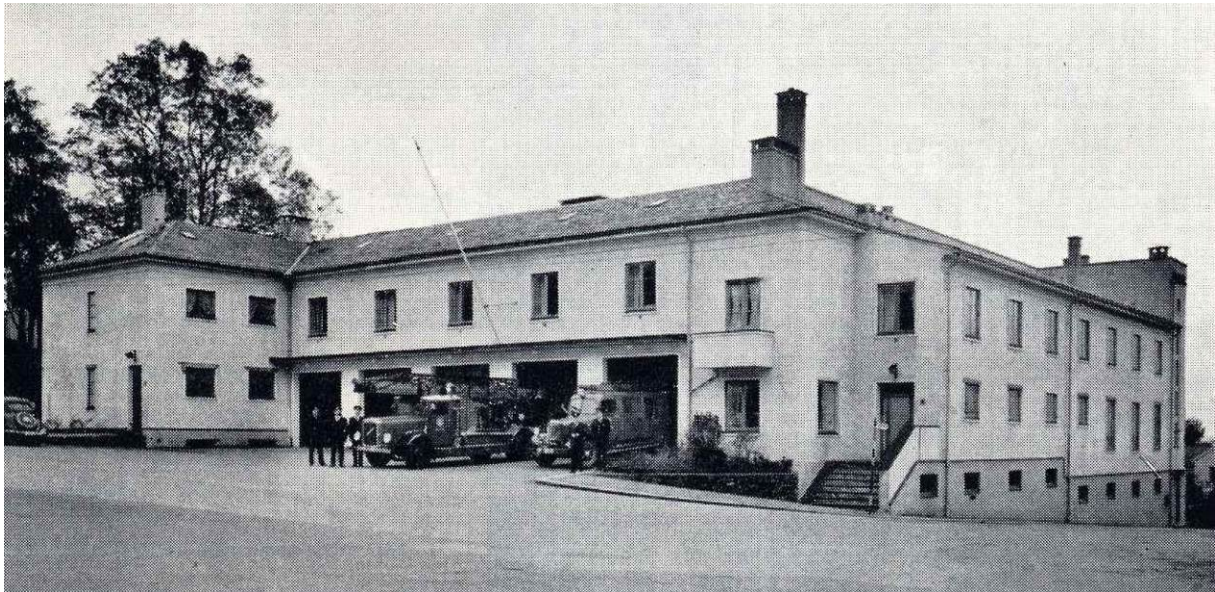
5.2 Bygningshistorie

Brannstasjonen var i planverket til brannvesenet allerede i 1915, da Årstad Herred ble innlemmet i Bergen, men byggesøknaden ble først sendt inn i 1938. Arkitekten bak bygget er arkitekt Kaspar Hassel. Hassel er spesielt kjent for sine skolebygninger i Bergen, og var ansatt i Bergen kommune fra 1909. I perioden fra 1924 – 1947 fungerte han som byarkitekt.

Tegningene til Kaspar Hassel er datert 1938 og byggetillatelsen ble gitt 4. mars 1940. På grunn av krigen tok det tre år før stasjonen ble ferdigstilt, og den åpnet i februar 1943. Byggingen ble prioritert på tross av materialmangel under krigen. Årsaken til dette var frykten for at hovedbrannstasjonen skulle bli satt ut av drift pga. krigshandlinger. Bygningen er således en av få sivile bygninger som ble bygget under 2. verdenskrig. Brannvesenet har slukket en rekke branner med Årstad brannstasjon som utrykningsbase.

I 1954 ble det bygget nytt lagerskur på baksiden. I 1976 ble det satt inn nye vinduer. I 1984 ble det gitt tillatelse til et påbygg på stasjonens vestsida, tegnet av arkitektkontoret Vaardal Lunde. Dette påbygget ble imidlertid ikke realisert. I 1986 ble det gitt tillatelse til å montere nytt ventilasjonsanlegg. Brannstasjonen ble vedtatt nedlagt i 2003, men ble først avviklet i 2007. Fra 2013 har Årstad brannstasjon barnehage holdt til i bygningen. I forbindelse med omleggingen til

barnehage er det installert nytt lufteanlegg som opptar store deler av bygningens loftsetasje. Garasjeportene ble gjort om til vindu, i tillegg til at muren mot sør ble åpnet opp mot lekearealet mellom stasjonen og Fridalen skole.

Figur 3: Foto med ukjent tidfesting av Årstad brannstasjon. Bildet er hentet fra boken «Bergen brannvesen – 1863-1963» av Gustav Brosing. Bildet er trolig fra slutten av 1940-årene. Det ser ut til at stasjonen på denne tiden var hvit eller i alle fall lys.

5.3 Bygningsbeskrivelse

Bygningen har et L-formet grunnplan og er oppført i to etasjer samt kjeller og loft. Bygningen er 7,5 m høy mot Slettebakksveien og 8,9 m høyt mot Fridalsveien. Det ble bygget etter moderne prinsipper, med stor og åpen øvelsesplass, oppholdsrom for mannskapene, badeanlegg, leiligheter, smedverksted og selvsagt store og rommelige garasjer med gode utkjøringsforhold.

Bygget er i dag tilpasset bruken som barnehage ved en rekke tiltak. Eksempler er at opprinnelige garasjeporter er byttet ut med vinduer, det er åpnet opp mot uteoppholdsarealet sør for bygningen og pusset opp innvendig med nyere overflater.

5.3.1 Konstruksjon

Årstad brannstasjon er i to etasjer samt kjeller og loft. Grunnmassene under bygningen består delvis av leire og fjell. Bygningen er i hovedsak oppført i mur. Ytterveggene består av 30 cm engelsk hulmur og 1 ½ steins mur. Indre vegger består i brannstasjonen av teglstein, mens det

er trevegger i leilighetene med ½ steins trappehusvegger. Det er tretrapper til leiligheter og betongtrapper til dagligrom.

Gulvet består av armert betong over garasje, gymnastikkrom og over kjeller mot Fridalsveien. For øvrig er det trebjelkelag med innskuddsfyll.

I 1940 ble det bestemt at det skulle anlegges tilfluktsrom i kjelleren i tilfelle luftangrep. Røykdykkerrommet ble derfor beregnet med ekstra sterk armering. Vindusåpningene mot plassen skulle beskyttes med forsvarlig treoverdekning. Rommet skulle utstyres med 2 røyktette dører. I tillegg ble det laget tilfluktsrom under smien der betonggulvet også var ekstra armert. Tilkomsten er gjennom en luke i gulvet, og med reserveutgang til rommet ved siden av.

Taket er sperrtak med skiferpanner. Det er takoppbygg mot gårdsplassen og Fridalsveien.

5.3.2 Fasader

Hovedbygningens L-plan sammen med et lavere murt gjerde og et overdekket skur danner et kvadrat som rammer inn «gårdsrommet» med verkstedsbygningen/smien beliggende i motsatt hjørne. Fasadene er langstrakte med fløyene godt tilpasset det lett fallende terrenget, og det er regelmessige rekker av vindu. I ett av hjørnene, mot Fridalsveien, ligger et høyere trappehus markert som et tårn med vertikalt trapperomsvindu. Bygningen har et slakt, valmet tak tekket med skifer, og fasadene er i rødmalt tegl. Opprinnelig hadde stasjonen lys farge, med en noe mørkere farge på kjellernivået. Kjelleretasjen er i dag malt grå og utført i såkalt *mott-puss*. Denne pussen har en dekorativ struktur og har fått tilnavnet på grunn av mønsterets likhet med markhullene som mott/mit/borebiller/tremark borer i treverk. Strukturen går igjen på mange bygninger fra denne tiden. Vinduene er plassert i en jevn rytme i fasaden, og opprinnelig var det storrutede tofagsvindu med tre ruter i hver ramme. Den første runden med utskiftning av vinduer i brannstasjonen var i 1976. I forbindelse med ombyggingen til barnehage i 2013 ble det også skiftet ut flere vinduer. Likevel er det bevart enkelte gamle vinduer, som for eksempel i trappehuset mot nordøst. I dag er det hovedsakelig moderne vinduer uten inndeling.

Figur 4: Trappehuset lengst mot nordøst. Vinduene er gamle, mens døren er en kopi av den originale døren, som måtte skiftes ut (Foto: Bergen kommune, Byantikvaren 2015)

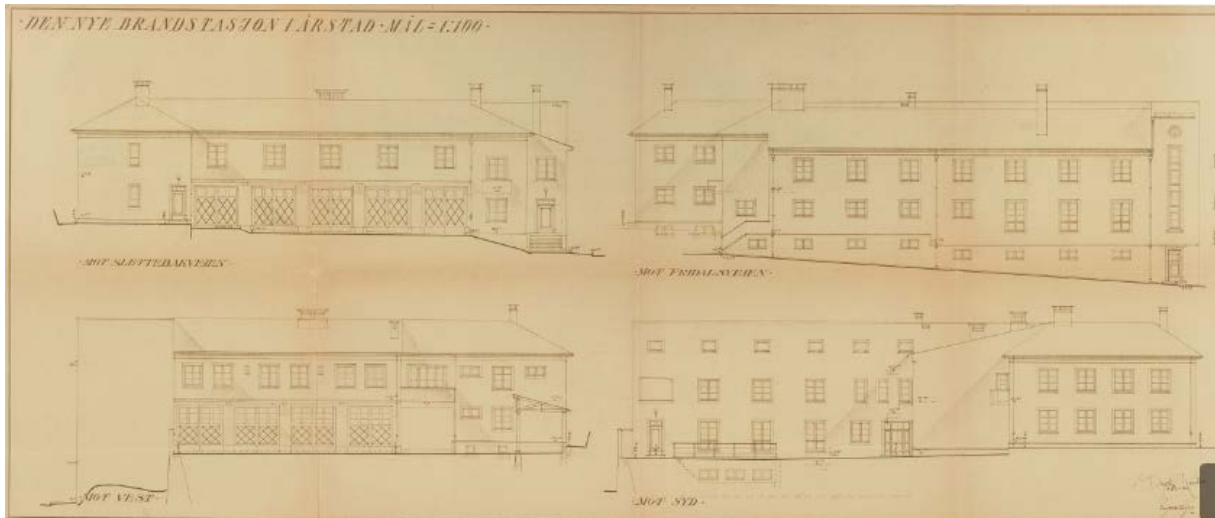

Figur 5: Foto av Brannstasjonens nordfløy, med trappehuset nærmest i bildet. Et tilbygg langs trappehusets vestside fra 1984 ble ikke realisert (Foto: Bergen kommune, Byantikvaren 2015).

Figur 6: Stasjonens fasade mot øst. De opprinnelige garasjeportene er skiftet ut med store vinduer i de samme åpningene (Foto: Bergen kommune, Byantikvaren 2015).

En av de mest synlige forandringene i forbindelse med ombyggingen til barnehage, er at de opprinnelige garasjeportene er erstattet av store vinduer. I og med at åpningene i muren er beholdt, kan man likevel fortsatt forstå hvilke funksjon åpningene og bygningen har hatt.

Figur 7: Tegning av fasadene hentet fra byggesøknaden fra 1938. Tegningene viser hvordan garsjeportene og vinduene i sin tid var tenkt å skulle se ut (Kilde: Bergen kommune, braArkiv).

I bakgården, som i dag fungerer som lekeplass, er det den samme rødmalte teglsteinsfasaden på nordfløyen og østfløyen. Vinduene er nye, men originale åpninger i muren er bevart, bortsett fra et nytt, større vindu over inngangen.

Figur 8: Bygningens nordfløy sett fra bakgården. Det er nye vinduer i opprinnelige åpninger i fasaden (Kilde: Bergen kommune, Byantikvaren 2015).

Figur 9: (over) Bygningens nordfløy sett fra bakgården. Det avlange vinduet over inngangen synes ikke å være i opprinnelig åpning, men resten av fasaden har bevart opprinnelige vindusåpninger med nye vindu. (venstre) I østfløyens fasade mot bakgården er det satt inn vinduer i de gamle garasjeportene. (høyre) Verkstedet med gamle vindu og restaurert port (Kilde: Bergen kommune, Byantikvaren 2015).

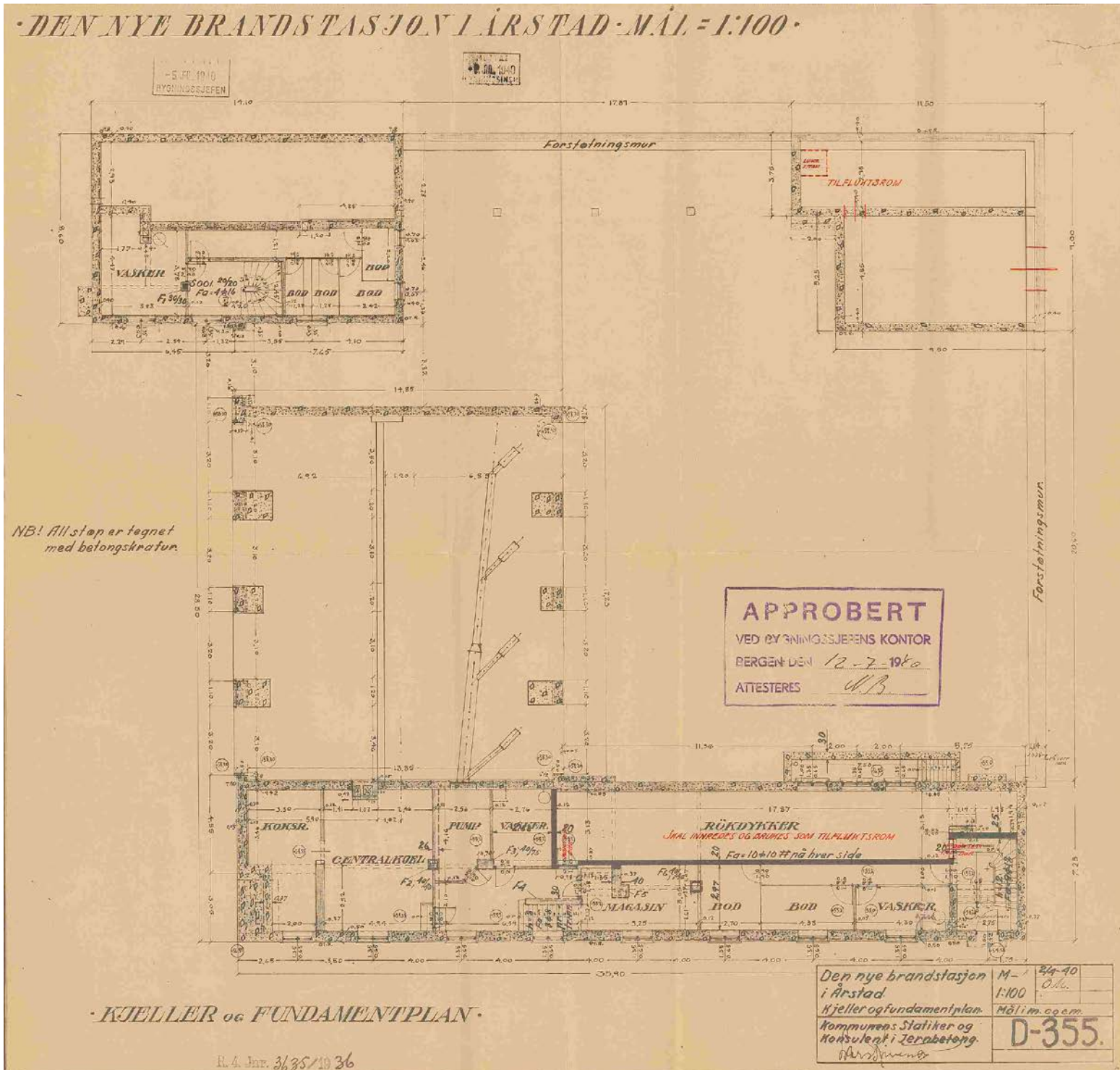
Figur 10: Det overdekte skuret mot sør har fine, historiske bygningsdetaljer. Porten ble satt inn i forbindelse med omleggingen til barnehage. Lengst til høyre er verkstedet og døren inn til smia. Under smia ligger tilfluktsrommet (Kilde: Bergen kommune, Byantikvaren 2015).

Figur 11: Bilde av grunnmurens mått-puss. Alle vinduskarmer har sålbenk av skifer (Kilde: Bergen kommune, Byantikvaren 2015).

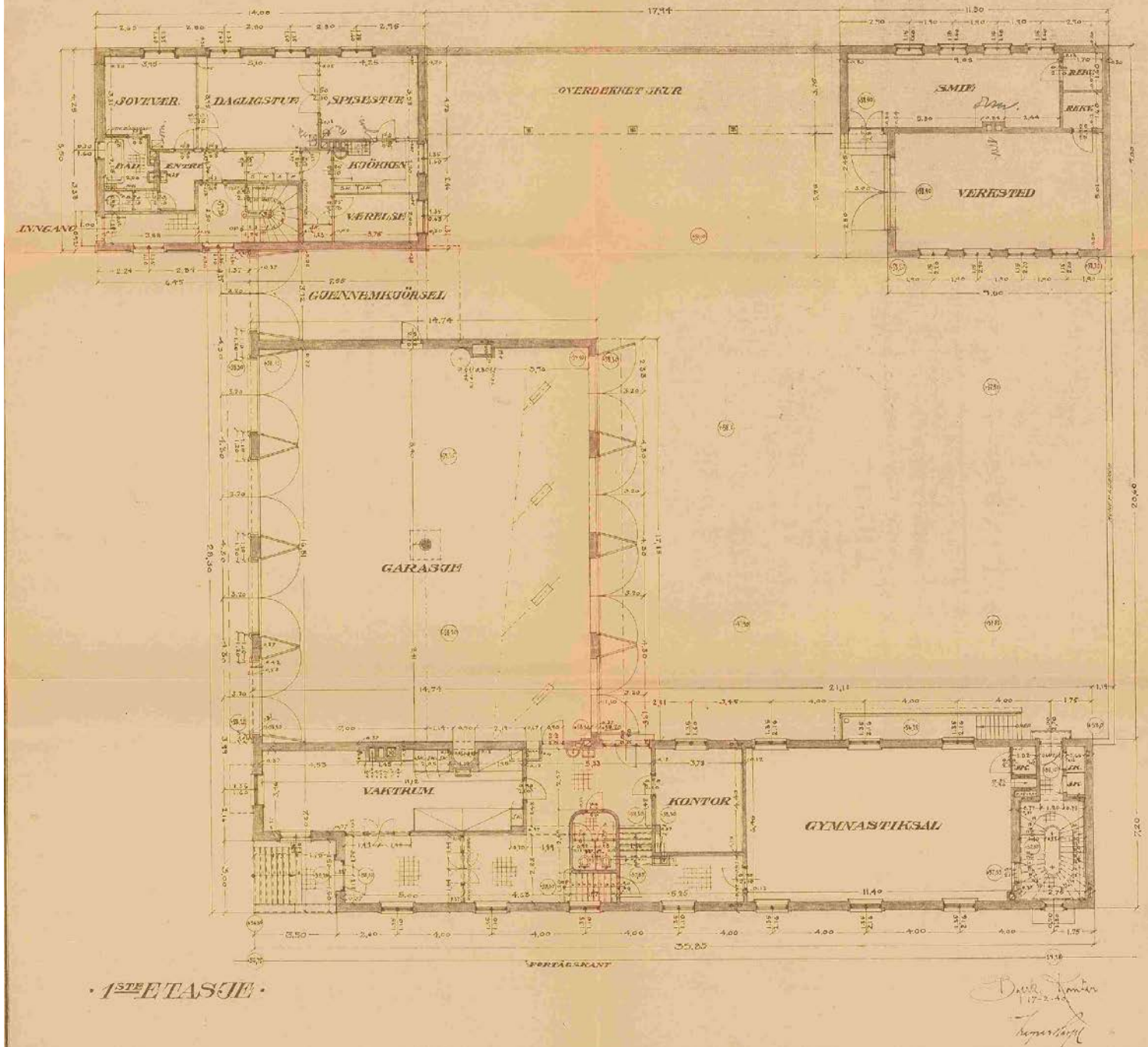

5.3.3 Interiør/planløsning

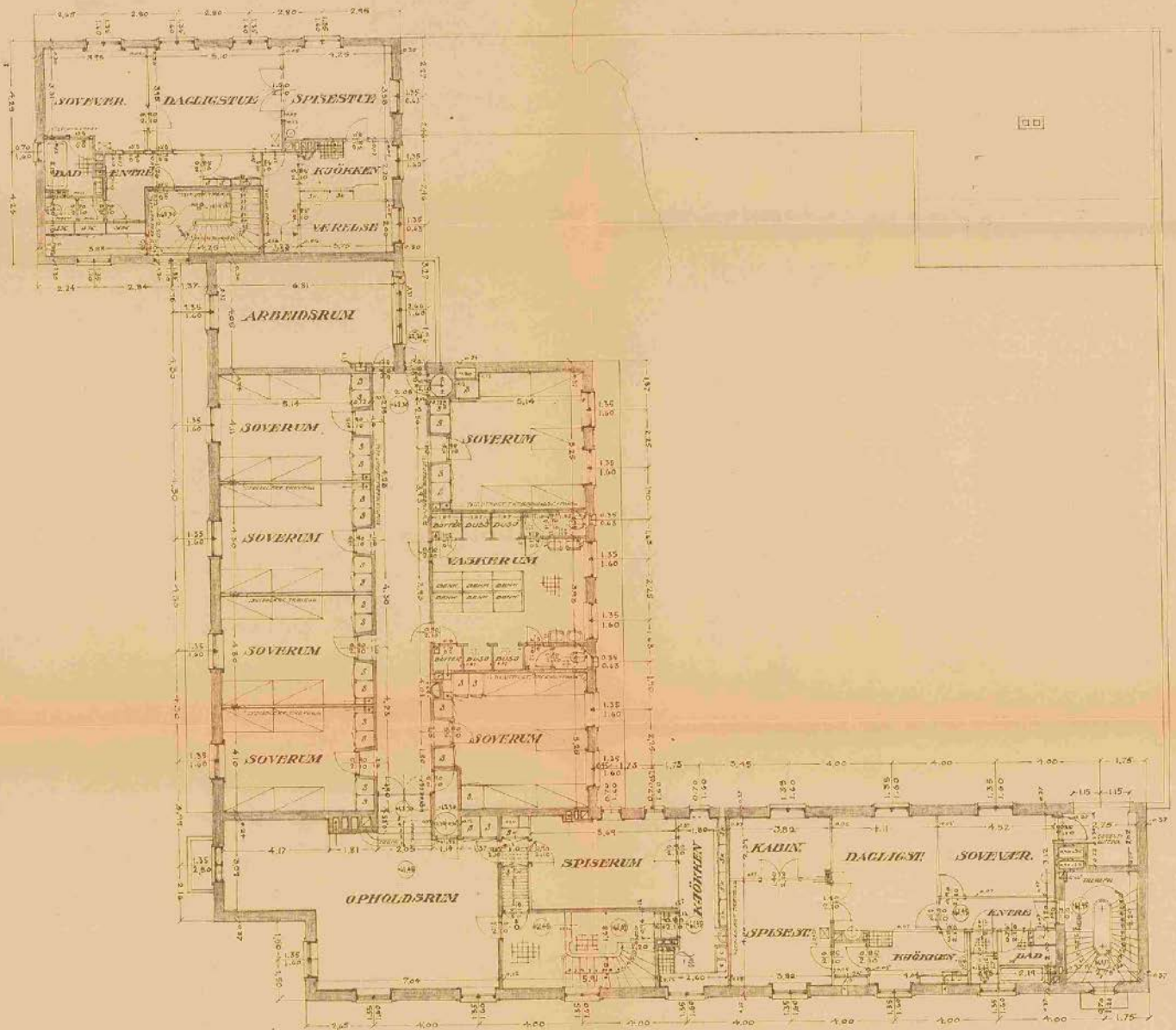

Figur 12: Kopi av tegninger for kjelleren fra 1936, revidert i 1940. Tegningen viser at det ble bestemt at det var nødvendig å tilpasse bygget med tilfluktsrom. Det ble valgt å gjøre røykdykkerrommet til kombinert tilfluktsrom. Det ble samtidig innredet tilfluktsrom under smien (Kilde: Bergen kommune, braArkiv).

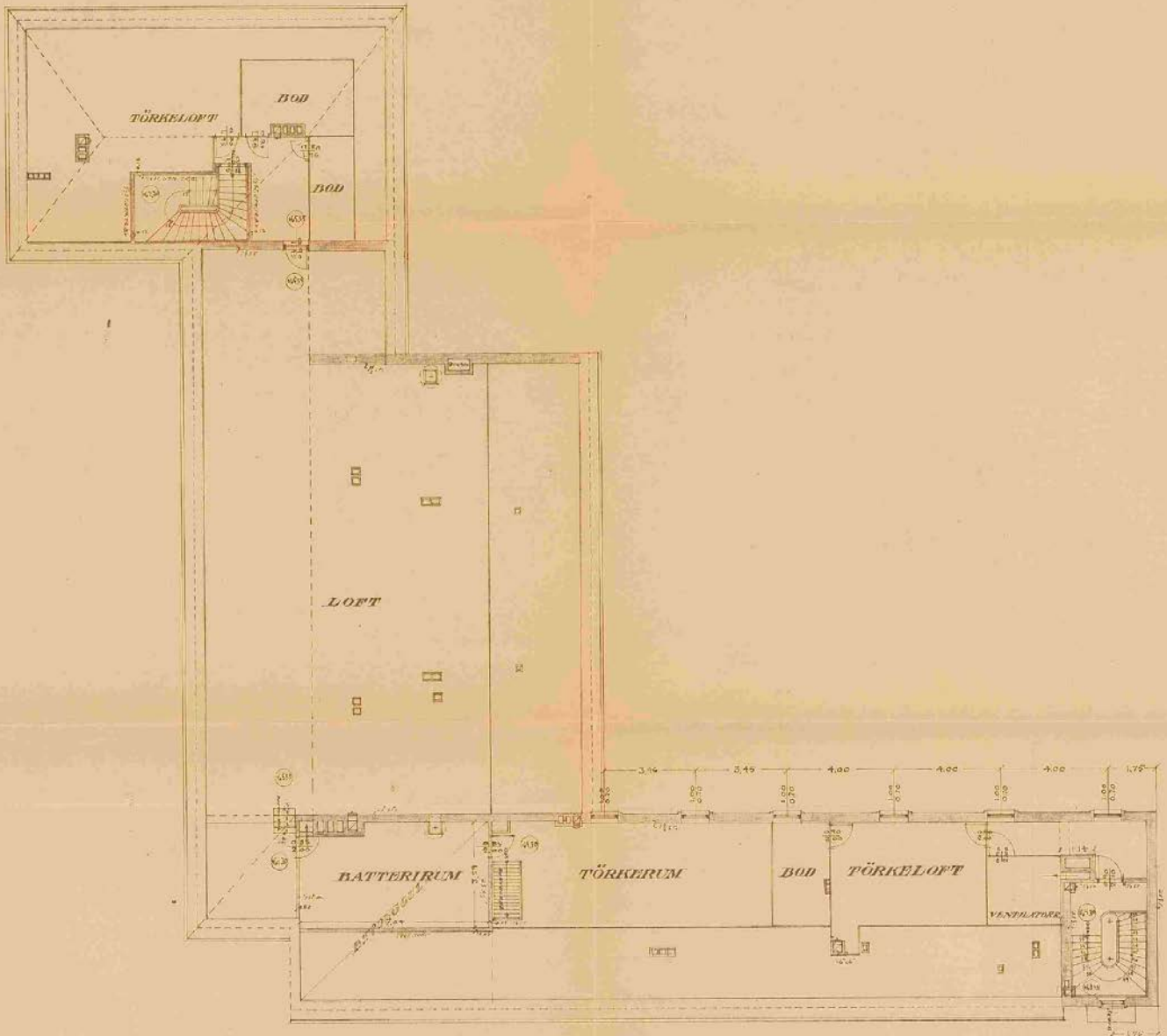
• DEN NYE BRANDSTASJON I ÅRSTAD • MAL = 1:100 •

Figur 13: Kopi av tegninger for bygningens 1. etasje. Gymnastikksalen er i dag gjort om til pauserom for ansatte i barnehagen. Kontor og vaktrom fungerer i dag som kontorer. Garasjen er ominnredet til oppholdsareal for barnehagen (Kilde: Bergen kommune, braArkiv).

*• DEN NYE BRANDSTASJON I ÅRSTAD • MÅL = 1:100 •**• 2. ETTASJE •*

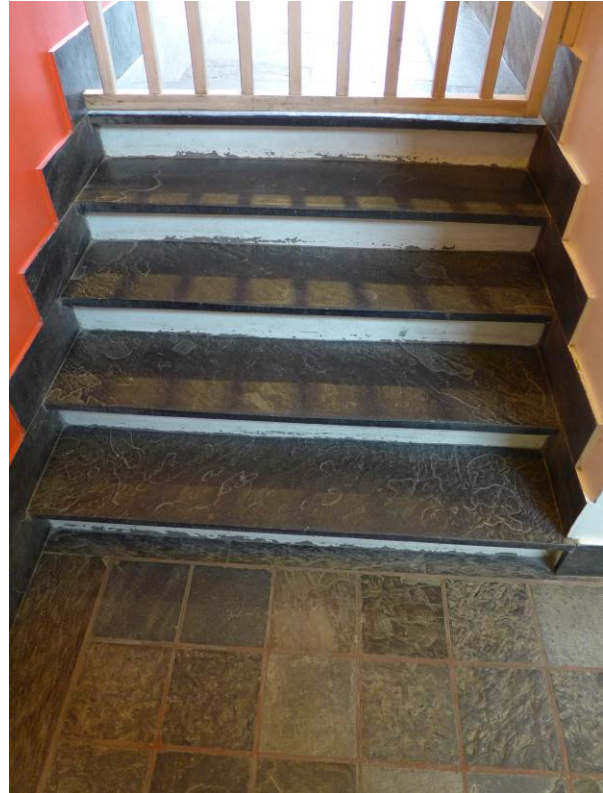
Figur 14: Kopi av tegninger for bygningens 2. etasje. Enkelte rom er gjort om til kontorer, og soverommene er i dag bygd om til diverse lekerom, filmrom og toalett (Kilde: Bergen kommune, braArkiv).

*· DEN NYE BRANDSTASJON I ÅRSTAD · MÅL = 1:100 ·**· LOFTPLAN ·**1
D. J. J. J.
17-2-70
L. J. J. J.*

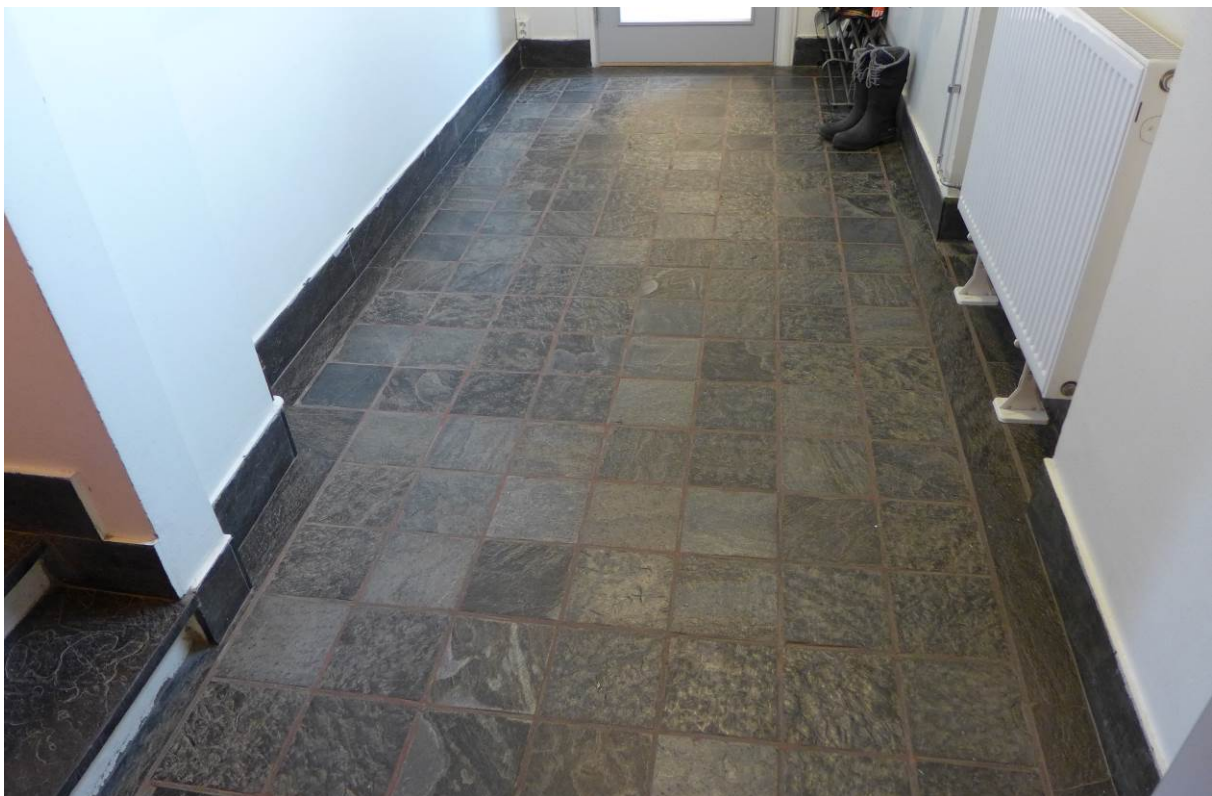
Figur 15: Kopi av tegninger for bygningens loftplan. Hele denne etasjen er i dag brukt til installasjoner i forbindelse med nytt lufteanlegg (Kilde: Bergen kommune, braArkiv).

Figur 16: Eksempel på godt bevart trapp og trappegang (Kilde: Bergen kommune, Byantikvaren 2015).

Figur 17: Gangene og trappene er utført i skifer og godt bevart. Skiferforsterkede trinn og gulvfliser i to fargenyanser (Kilde: Bergen kommune, Byantikvaren 2015).

Figur 18: Gang med skiferfliser i ulike fargenyanser (Kilde: Bergen kommune, Byantikvaren 2015).

Figur 19: I forbindelse med installasjon av lufteanlegg er stor deler av loftsetasjen benyttet til rør o.l. (Kilde: Bergen kommune, Byantikvaren 2015).

Figur 20: Bygningen har fått heis i forbindelse med ombygging til barnehage (Kilde: Bergen kommune, Byantikvaren 2015).

Figur 21: Ved ombyggingen til barnehage ble den opprinnelige garasjen gjort om til oppholdsareal med store vinduer i de originale garasjeportåpningene. Det ble også satt inn en ny trapp (Kilde: Bergen kommune, Byantikvaren 2015).

Figur 22: Det er mange eksempler på gamle og godt bevarte dører i bygningen (Kilde: Bergen kommune, Byantikvaren 2015).

Figur 23: I kjelleren er det gjort svært få endringer. Rom og overflater fremstår som opprinnelige (Kilde: Bergen kommune, Byantikvaren 2015).

I rommene som i dag er benyttet av barnehagen er det stort sett nyoppussede flater og nye himlinger i taket. Rominndelingen i bygningen er godt bevart, og det er mange historiske dører, enkelte gamle vinduer samt ganger og trapper som er bevart med originalmaterialene. Kjeller og loftsetasje, som er lite brukt, har ikke gjennomgått store endringer etter tiden som brannstasjon.

5.3.4 Uteområde

Utenfor portene hvor det tidligere var utkjørsel for brannbilene, er det i dag laget til parkeringsplasser. Inne i portrommet er det laget til uteoppholdsareal for barnehagen, med blant annet sandkasse. På sørsiden av Brannstasjonen er det også tilrettelagte områder for lek i den naturlige kollen som ligger ved Fridalen skole.

Gårdsplassens opprinnelig murinnhegning er bevart, men det er i barnehagens tid slått ut en åpning og satt i en port mot lekeområdet i sørskråningen mot Fridalen skole.

Figur 24: Øst for bygningen er det parkeringsplass, mens det langs nordfasaden er fortau og vei (Kilde: Bergen kommune, Byantikvaren 2015).

Figur 25: Gjennom bygningens østfløy leder det en gang/portrom inn til bakgården, som i dag fungerer som lekeareal for barnehagen (Kilde: Bergen kommune, Byantikvaren 2015).

6 Verneverdier og anbefalinger

Brannstasjonen ligger i krysset Fridalsveien – Slettebakksveien og har en sentral og viktig plassering i forhold til Fridalsplassen. Den har høy miljøverdi som del av Årstadutbyggingen fra 1920- og 1930-tallet. Brannstasjonen er også en større offentlig bygning fra sin periode, og har fått en utforming som er karakteristisk for overgangsfasen mellom nyklassisisme og funksjonalisme. Hovedformen og fasadene er til dels godt bevart. Kommunearkitekt Kaspar Hassel var en av våre betydeligste skolearkitekter, og Fridalen skole like ved er oppført bare fire år før med samme arkitekt som brannstasjonen, og i samme overgangsstil. De to bygningene viser Hassel som en sentral figur i utformingen av større eller monumentale bygninger i Bergen på denne tiden. Brannstasjonen har fine kvaliteter og arkitektonisk verdi som en forholdsvis markant bygning fra 1943. Den har også historisk verdi som en formålsbygget brannstasjon fra 1940-tallet.

Anbefalinger

Bygningens hovedform og fasadeuttrykk med opprinnelig materialbruk og original vindusplassering bør ivaretas. Byggets enkle karakter og detaljering bør beholdes. Det som er igjen av opprinnelig interiør, trapperommene med trapper og rekkverk, flisbelegning i ganger og opprinnelige dører og vindu bør også søkes bevart. Hovedtrekkene i planløsning er også interessante og bør ivaretas så langt det lar seg gjøre. Ved fremtidige utskiftninger av vinduer bør en tilbakeføring til storrutede vinduer vurderes.

Dersom det skal foretas endringer eller større rehabiliteringer, ber vi om at Byantikvaren kontaktes for å diskutere forslaget.

7 Kilder

- Bergen kommune, braArkiv
- Brosing, Gustav 1963: Bergen brannvesen 1863-1963.
- Universitetet i Bergen, Billedsamlingen: <https://marcus.app.uib.no>
- SEFRAK
- Bygdebøker, byleksikon
- Historiske kart
- Byantikvarens Kulturminnegrunnlag
- Digitale ressurser, Bergen byleksikon,
- Billedsamlingen UIB, skråfoto, historiske flyfoto,
- Byarkivet, Statsarkivet

BERGEN KOMMUNE

